

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoSr/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816207440
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8816207440.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Jany Burešovej, v právnej veci žalobcu: N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, XXX XX H., právne zastúpený JUDr. Matúšom Fabianom, advokátom so sídlom Námestie sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 42 421 161, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o. Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 13Csr/1/2016 - 56 zo dňa 19.10.2017 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. SRSAspA 03322/16 vydaný dňa 16.06.2016 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava zriadeným záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 851 01 Bratislava, IČO: 45744971. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku sp.zn. SRSAspA 03322/16 vydaného dňa 16.06.2016 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre arbitráž z dôvodov podľa § 45 ods. 1 písm. d), i), j) zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene doplnení niektorých zákonov, ako aj náhrady trov konania. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, jej prílohami, kópiami potvrdení pre klienta z Poštovej banky, rozhodcovskou zmluvou, súhrnnými informáciami o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrtrok roku 2013, zmluvou o spotrebiteľskom úvere, štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, rozhodcovským rozsudkom sp.zn. SRSAspA 03322/16, písomným vyjadrením žalovaného, písomnými vyjadreniami žalobcu a uviedol, že dňa 04.04.2014 došlo medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 600,- eur. Žalobca sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 576,- eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 1.176,- eur, a to do 14.04.2015. Výška RPMN sa vypočítala v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a bola vo výške 96 %. Dňa 04.04.2014 bola medzi sporovými stranami uzavretá aj rozhodcovská zmluva vyhotovená na formulárovom tlačive, v zmysle ktorej všetky spory ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 901701947 uzatvorenej dňa 04.04.2014, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou

úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Z detailu príkazu z EB zo dňa 16.11.2015, ako aj potvrdení klienta z Poštovej banky zo dňa 14.07.2015, 14.09.2015 a dňa 19.10.2015 bolo zrejmé, že žalobca uhradil celkovo žalovanému sumu 955,- eur. V zmysle súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrťrok roku 2013 výška RPMN pri ostatných spotrebiteľských úveroch do 1500,- eur so splatnosťou od 6 do 12 mesiacov predstavovala 44,79 %. Rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, sp.zn. SRSAspA 03322/16 zo dňa 16.06.2016 bol žalobca zaviazaný uhradiť žalovanému úrok v sume 306,31 eura, úrok z omeškania v sume 16,08 eura, zmluvnú pokutu vo výške 33 eur, trovy mediačného konania 227,27 eura a poplatok za upomienku vo výške 10 eur. Zároveň bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému trovy rozhodcovského konania vo výške 147,78 eura.

Následne súd citoval ust. § 39, § 41, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, písm. r), ods. 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 ods. 1. písm. a, b), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), § 45 ods. 1, § 46 ods. 1, § 47 ods. 2, § 73 ods. 1, 3 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní), § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom ku dňu uzavretia rozhodcovskej zmluvy a uviedol, že medzi stranami sporu vznikol právny vzťah na základe uzavretej zmluvy o úvere, ktorá je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou. V danom prípade je rozhodcovská zmluva neplatná v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, pretože predstavuje neprijateľnú podmienku podľa ustanovenia §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom za neprijateľnú možno kvalifikovať iba podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná. Spotrebiteľ si rozhodcovskú zmluvu osobitne nevyjednal, napriek tomu, že má formu samostatnej listiny. Bola uzavretá súčasne so zmluvou o úvere na začiatku zmluvného vzťahu, nie v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu. O zmluvu, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, avšak ak by sa začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Zmluvná možnosť dlžníka na odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy v lehote 10 dní od jej uzatvorenia neznamená, že rozhodcovská zmluva bola individuálna dojednanou, pretože od absolútne neplatného zmluvného dojednania nemožno odstúpiť. Význam rozhodcovskej doložky je osobitný, pretože v prípade sporu súkromná osoba rozhodne o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach zmluvných strán s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodca sa dôkladne nezaoberal neprijateľnými podmienkami, spôsobom dojednania zmluvnej pokuty, či skutočne sú splnené všetky náležitosti obligatórne vyžadované pre spotrebiteľský úver, ani výškou dohodnutého úroku z úveru. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia §52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica 93/13/EHS. Z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy súd zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) a i) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Podľa § 47 ods. 1 tohto zákona môže žalovaný na súd podať návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 251, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Žalobe bolo vyhovené v plnom rozsahu, preto žalobcovi patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Žalobca v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy nemal k jej obsahu žiadne výhrady. S rozhodcovskou zmluvou sa riadne oboznámil, jej ustanoveniam porozumel a túto skutočnosť na

znak súhlasu potvrdil vlastnoručným podpisom. Vyhlásil, že bol pred uzavretím rozhodcovskej zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch jej uzavretia, k čomu pripojil svoj vlastnoručný podpis. Žalobca mal možnosť v lehote 10 dní odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy bez toho, aby bola dotknutá platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo opäť naznačuje skutočnosť, že ich vzájomná podmienenosť je vylúčená. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. Veriteľ navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia, nastať po jeho uzavretí. Žalovaný zdôraznil, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov, odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov, zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry. Uzavretie zmluvy o úvere v predmetnom prípade nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy. V prípade rozhodcovskej zmluvy sa jednalo o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov celého konania.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný, nakoľko súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam, pričom vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci. Rozhodcovská zmluva nebola skutočnou alternatívou, nakoľko ak je iniciátorom konania veriteľ (žalovaný), spotrebiteľ ako slabšia zmluvná strana stráca faktickú možnosť obrany pred všeobecným súdom. Existujú dôvody na zrušenie predmetného rozhodcovského rozsudku, pretože je nezákonný. Žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správne potvrdiť a priznať žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný sa k doručenému vyjadreniu žalobcu v rámci odvolacej repliky písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 v znení neskorších predpisov, ďalej len CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie osobou oprávnenou (§§ 359,362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli, ako aj internetovej stránke dňa 30.05.2018 (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1, 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj právnym posúdením súdom prvej inštancie a uplatnenými odvolacími námietkami žalovaným odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

6. K odvolaniu žalovaného uvádza, že súd prvej inštancie správne posúdil právny vzťah ako vzťah spotrebiteľský, vrátane rozhodcovskej zmluvy, ktorá síce bola uzavretá na samostatnom tlačíve, ale má charakter štandardnej zmluvnej podmienky, ktorú žalovaný používa pri uzatváraní zmlúv o úvere so spotrebiteľmi. V konaní nebolo preukázané, že by sa jednalo o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, že by spotrebiteľovi bol vysvetlený význam rozhodcovského konania, ako aj význam rozhodcovskej zmluvy, ktorými skutočnosťami sa súd prvej inštancie náležite vysporiadal. Zdôraznil, že žalovaný v konaní nepreukázal tvrdené skutočnosti, že žalobcovi ako spotrebiteľovi vysvetlil význam rozhodcovského konania, ako aj rozdiel medzi riešením sporov prostredníctvom rozhodcovského konania a v konaní pred súdom. Posúdenie rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky

je v súlade s ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého k pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv sa aplikuje výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Správne preto súd prvej inštancie postupoval, ak rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadení pri Asociácii pre arbitráž Vansovej 2, Bratislava, sp. zn. SR SAspA03322/16 zo dňa 16.06.2016 zrušil z dôvodu, že nebola platne uzavretá rozhodcovská zmluva, ktorá by založila legitimitu pre rozhodcovský súd. Jedná sa o nulitný právny akt, nespôsobilý založiť práva a povinnosti sporových strán.

7. Za nedôvodnú považoval teda odvolací súd aj námietku týkajúcu sa tvrdenia žalovaného, že sa jednalo o individuálne dojednanú rozhodcovskú zmluvu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že tvrdené skutočnosti žalovaným nepreukázal, tým neuniesol dôkazné bremeno. Navyše v zmysle ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Je nesporné, že takúto možnosť žalobca ako spotrebiteľ nemal, lebo súčasťou uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 04.04.2014 (č.l. 10 spisu) bola zároveň aj zmluva rozhodcovská (č.l. 8 spisu) zo dňa 04.04.2014, ktorej obsah, text je vopred pripravený na tlačive žalovaného a je vylúčené, aby spotrebiteľ pri uzatváraní tejto zmluvy mal možnosť meniť obsah vopred pripravených dojednaných zmluvných podmienok.

8. Judikatúra súdov vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (napr. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na neplatnú rozhodcovskú doložku nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.